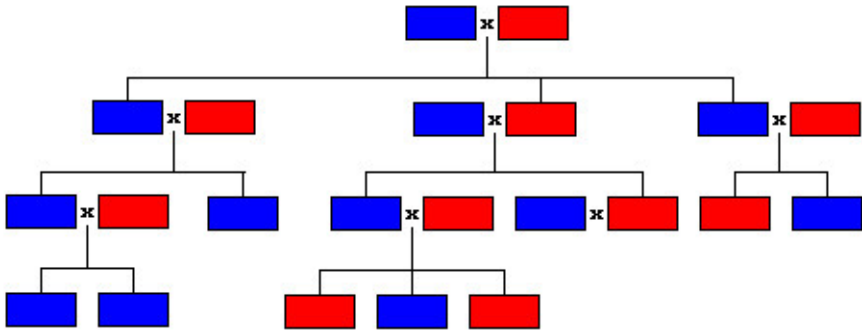

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Legenda: = Man = Vrouw = niet opgenomen

Afdelingsfunctionarissen

Bestuur

Voorzitter: vacature
Secretaris: Gerrie Overweel e-mail: secretaris-aft@ngv.nl
Penningmeester: Thijs van Veen
tel. 033-4726015 e-mail: penningmeester-aft@ngv.nl
Lid: Marcel van de Krol
tel. 033-4945110 e-mail: evenementen-aft@ngv.nl
Lid: Nico van Kesteren
tel. 06-13224239 e-mail: nkesteren@hotmail.com

Afdelingsafgevaardigden

Afgevaardigde: Thijs van Veen, voornoemd
Plaatsvervanger: Gerrie Overweel, voornoemd

Lezingen en Activiteiten

Coördinator: Marcel van de Krol, voornoemd

Afdelingsblad

Hoofdredacteur: Thijs van Veen, voornoemd
Redactieadres: nieuwsredacteur-aft@ngv.nl
Eindredacteur: Jelle Kaastra
tel. 030-6962934
Redacteurs: Marcel van de Krol, voornoemd
Freja Schuitemaker-Frankefort
tel. 033-4947948 e-mail: fschuite@xs4all.nl

PR-ondersteuning Freja Schuitemaker-Frankefort, voornoemd

Website www.ngv-afdelingen.nl/aft/

Webmaster Lex van der Linden, e-mail: lvdlingen@upcmail.nl
en Gerrie Overweel, voornoemd

Facebook [facebook.com/genealogie.ngv](https://www.facebook.com/genealogie.ngv)
[facebook.com/groups/809009970063112](https://www.facebook.com/groups/809009970063112)

Omslag: Genealogie. In dit blad vindt u weer verschillende cursussen en ontmoetingsmogelijkheden om uw onderzoek op te zetten, voort te zetten of uit te breiden. Bron afbeelding: wikipedia.

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Uitgave van de Nederlandse Genealogische Vereniging Afdeling Amersfoort en omstreken opgericht 18 december 1971

Verschijningsgebied de gemeenten Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Ede, Eemnes, Ermelo, Harderwijk, Leusden, Nijkerk, Putten, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wageningen, Woudenberg en Zeist. Oplage 320.

Jaargang 33

september 2024

nummer 2

Van de redactie

Die mooie zomer, hij is (bijna) weer voorbij. Wat hebben we genoten van het mooie weer en van de Olympische Spelen! En zoals Philip Freriks altijd zegt: we gaan weer beginnen. Het nieuwe seizoen komt er weer aan. Te beginnen met ons afdelingsblad waarin de komende bijeenkomsten worden aangekondigd. Wij gaan door met ons voorouderspreekuur, op de tweede vrijdag van de maand, in Vathorst. In dit nummer staan verslagen van de dit voorjaar gehouden bijeenkomsten. Er worden diverse cursussen aangeboden. Ook in het informatiecentrum van de NGV in Bunnik wordt een voorouderspreekuur georganiseerd.

Ina Budde schrijft over Friezen in de familie. De redactie is altijd heel blij met de bijzonder prettig geschreven bijdragen van Ina. Hulde! Fred A. Wijsmuller heeft de geschiedenis van Tromplaan 1 in Baarn onderzocht. Onze vaste medewerker Willem van Maren bespreekt enkele boeken. Ons oud-afdelingsbestuurslid Heimen Hooijer is op 20-12-2023 overleden: in dit nummer een in memoriam. Een nieuw lid stelt zichzelf voor in de rubriek stel je voor.

De redactie stelt uw bijdragen bijzonder op prijs. De lezers doen dat ongetwijfeld ook. Veel leesplezier!

Thijs van Veen, hoofdredacteur

Colofon

AMERSFOORT EN OMSTREKEN verschijnt in januari en september. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ondertekende stukken. Bij overname van gegevens uit deze uitgave wordt men verzocht de bron te vermelden.

Kopij voor het volgende nummer gaarne vóór 1 december 2024 inleveren

Voor nadere instructies zie

www.ngv-afdelingen.nl/aft/wp-content/uploads/2022/08/instructies-voor-auteurs.pdf

AMERSFOORT EN OMSTREKEN wordt gratis aan de leden van de afdeling toegezonden. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van € 10,- per jaar. Hiervoor krijgt men een factuur van de (landelijke) NGV.

Opmaak: L^AT_EX – Druk: Torendruk, Nijkerk

Lezingen & Activiteiten

Genealogische activiteiten in de regio

Een overzicht van de bijeenkomsten voor de komende periode. Alle bijeenkomsten van onze NGV-afdeling vinden – tenzij anders vermeld – plaats in

**”De Koningshof”,
Blekerij 33, 3831 CT in Leusden
naast de parkeergarage van winkelcentrum ”De Hamershof”**

Onze middagbijeenkomsten beginnen om 14.00 uur en de avondbijeenkomsten beginnen steeds om 20.00 uur. De zaal is ’s middags open vanaf 13.30 uur en ’s avonds vanaf 19.30 uur zodat u in de gelegenheid bent om met de leden van het bestuur of de andere aanwezigen van gedachten te wisselen onder het genot van een kopje koffie of thee. De consumpties zijn voor eigen rekening. In de hal kunt u zelf de consumpties bestellen. De PR-afdeling verzorgt een informatietafel. Al onze bijeenkomsten zijn voor iedereen, leden van de NGV en belangstellenden, vrij toegankelijk.

De activiteiten van de Oudheidkundige Vereniging Flehite (OVF) en de HCC!genealogie in onze regio zijn afzonderlijk vermeld. Omdat sommige activiteiten van de OVF en de HCC! pas in een laat stadium bekend zijn, verdient het aanbeveling om daarvoor regelmatig hun websites te raadplegen:

- <http://www.historisch-amersfoort.nl>
- <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>

De activiteiten van HCC!genealogie zijn voor NGV-leden gratis toegankelijk. De OVF kan aan niet-leden een toegangsprijs vragen. Wij adviseren u in die gevallen altijd duidelijk te kennen te geven dat u komt als lid van de NGV!

Datum	Maandag 16 september 2024	De Koningshof – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	De Koningshof, Leusden	
Onderwerp	Onderzoek naar Joodse voorouders	
Spreker	Regina Philip	

Regina Philip vertelt ons op maandagavond 16 september 2024 om 20.00 uur hoe om te gaan met onderzoek naar Joodse voorouders.

Veel aspecten van joodse genealogie zijn vergelijkbaar met niet-joodse genealogie, maar er zijn ook specifieke kenmerken en uitdagingen die uniek zijn voor onderzoek naar de Joodse gemeenschap. Met name onderzoek vóór 1811 kan voor vastlopers zorgen omdat geen gebruik gemaakt kan worden van bijv. de kerkenboeken. Wilt u hier meer over weten kom dan naar deze lezing.

Datum	Maandag 14 oktober 2024	De Koningshof – NGV
Tijd	van 14.00 tot 16.00 uur	
Plaats	De Koningshof, Leusden	
Onderwerp	Slavernijgeschiedenis	
Spreker	Sila Groeliker	

In Nederland wonen veel mensen met een connectie met Suriname en de Caraïbische eilanden. Onze slavernijgeschiedenis was tot voor kort erg onderbelicht. Met het herden-

kingsjaar is er op allerlei manieren aandacht aan besteed. Maar hoe vind je gegevens over jouw tot slaaf gemaakte en andere “West-Indische” voorouders?

Sila Groeliker woont in Amersfoort, maar is in Suriname geboren. Ze ging al vroeg op zoek naar haar voorouders. Zij zit in het bestuur van de Stichting voor Surinaamse Genealogie met als specialisme genetische genealogie.

Datum Donderdag 14 november 2024 **De Koningshof – NGV**
Tijd van 20.00 tot 22.00 uur
Plaats De Koningshof, Leusden
Onderwerp Korte afdelingsledenvergadering, daarna genealogische speeddate

Datum Donderdag 12 december 2024 **De Koningshof – NGV**
Tijd van 14.00 tot 16.00 uur
Plaats De Koningshof, Leusden
Onderwerp Van het zaad van Karbaat naar de onbekende soldaat
Spreker Robert Filippo

Dit is het spannende onderzoeksverhaal naar een onbekende vader van twee eeuwen terug. Een verhaal dat gaat over verrassingen in de genealogie, met DNA-matches (zowel Y-DNA als Au-DNA) en de avonturen van de Bataafse Artillerie. Een avontuurlijke rollercoaster door de tijd met verschillende onderzoekstechnieken.

Genealogen hebben soms te maken met een blokkade in de stamboom, deze vastlopers zijn een grote ergernis maar het gebeurt ook wel eens dat zich onverhoopt kansen voordoen die het mogelijk maken door te breken. Die kansen komen soms uit vreemde hoeken of gaten waar je ze niet verwacht, soms komt dat plotsklaps uit de huidige tijd, soms uit twee eeuwen terug. Zo gebeurt dit ook in deze casus. En opeens blijken vele hulpmiddelen samen de sleutels tot de oplossing te zijn, zoals de voorvader met de veranderde achternaam, of met DNA van veel mensen die opeens matchen via jouw onbekende voorvader, maar ook de militaire geschiedenis die de route naar het garnizoen van de onbekende soldaat aangeeft. En dan, als je als genealoog alles op een rijtje zet en opeens blijkt dat je een mogelijke oplossing hebt dan komt dat Eureka-gevoel.

Datum 2025 (datum nader aan te kondigen)
Tijd Nader aan te kondigen
Plaats Den Haag
Onderwerp Excursie naar de Koninklijke Bibliotheek en Delpher in Den Haag

De bibliotheek houdt zich bezig met het bewaren van boeken, tijdschriften en kranten, met als doel dat de inhoud bekeken kan worden en gebruikt voor eigen onderzoek. De boekenafdeling heeft al een lengte van 125 kilometer. Na de rondleiding hebben we een kort inzicht om met Delpher aan de slag te gaan.

Agenda van de bijeenkomsten van:

HCC!genealogie, werkgroep Amersfoort – Elke derde maandag van de maand in het Kerkelijk Centrum De Brug, Schuilburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort. Openingstijden: van 19.30 tot 22.00 uur.

Hier kunt u terecht voor al uw computervragen, ook niet-genealogische. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de HCC-website <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>.

Van uw vice-voorzitter

door Thijs van Veen

In het vorige nummer van ons afdelingsblad kon ik u melden dat Nico van Kesteren afdelingsbestuurslid is geworden. In de laatste vergadering van ons afdelingsbestuur, op maandagavond 24 juni 2024, mochten we twee gasten verwelkomen die de sfeer kwamen proeven. Wij hopen dat dit een positief vervolg krijgt en leidt tot een uitbreiding van ons afdelingsbestuur.

De Algemene Vergadering van de NGV, op zaterdag 20 april 2024 in Odijk, is akkoord gegaan met de jaarstukken over 2023. In deze vergadering werden het jaarverslag 2023, de jaarrekening 2023 en het verslag van de kascommissie 2023 vastgesteld. Ook werd de Handleiding voor afdelingspenningmeesters door de AV vastgesteld. In deze vergadering kon een geringe stijging van het ledental van de NGV meegedeeld worden. De interne verhuizing in het informatiecentrum in Bunnik is succesvol verlopen. In overleg met de verhuurder van het pand en met de andere huurder huurt de NGV nu minder ruimte en zijn de huurkosten lager. In de rondvraag werd aangekondigd dat er een statutenwijziging aanstaande is. Na de lunch vertelde Karel Spee (afdeling Kempen- en Peelland) over Chat-

GPT en over zijn ervaringen met Transkribus. Na afloop van deze AV was er een kort regio-overleg van de afdelingen Amersfoort en omstreken, Amsterdam, Flevoland, Gooiland en Utrecht.

In de maanden mei en juni van dit jaar hebben we een succesvol voorouderspreekuur gehad. Alle reden om hiermee door te gaan. Wij blijven op de tweede vrijdag van de maand, maar hebben wel een nieuwe locatie: Tjaps, Leeghwater 5, 3825 MR Amersfoort. Dit is in de wijk Vathorst, nabij het Icoon en de bibliotheek van Vathorst. Nabij rotonde 8. En dichtbij NS-station Amersfoort Vathorst. Zie tjapspub.nl/. En een nieuwe tijd: van 13.00 uur tot 15.00 uur. Op vrijdag 13 september in Amersfoort. En hierna op vrijdag 11 oktober, vrijdag 8 november en vrijdag 13 december. Telkens van 13.00 uur tot 15.00 uur.

Via de digitale nieuwsbrief informeren wij u over alle bijeenkomsten en andere activiteiten.

Onze eerstvolgende bijeenkomst is op maandagavond 16 september 2024, in De Koningshof in Leusden. Regina Philip vertelt dan over onderzoek naar Joodse voorouders. Wij verwelkomen u graag.

Het transport van mijn grootouders naar Sobibor

Lezing door Jolanda van Rij op 15 februari 2024. Gerrie Overweel doet verslag.

Mevrouw Van Rij begon met een inleidend verhaal over de zoektocht naar het leven en de geschiedenis van haar joodse moeder. Zij begon met gesprekken met familieleden, vrienden, vroegere burens enz. Er werden steeds meer feiten en ervaringen van haar moeders leven bekend. Zij schreef er een boek over.

Als Joodse vrouw was het erg moeilijk om in de oorlog te leven. De familie Van

Rij moest van Middelharnis naar Amsterdam verhuizen. Eenmaal daar werden kinderen van hun ouders gescheiden en ondergebracht in de Hollandse Schouwburg. Door een film kwam bij mw. Van Rij de vraag boven wat er met haar moeder gebeurd is in de oorlog. Dat was het begin van een uitgebreide zoektocht. Uit verschillende dossiers die opgevraagd zijn kwamen heel veel gegevens naar voren. De familie heeft van 3

november 1942 tot mei 1943 in Amsterdam gewoond. De grootouders werden via Westerbork weggevoerd. Haar moeder werd als kind geëvacueerd naar Ferwerd in Friesland en verbleef daar in de oorlogsjaren.

Door het onderzoek kwamen ook gegevens over haar grootouders in beeld en de weg die zij hebben gegaan tot zij in Sobibor zijn vermoord.

Veel persoonlijke verhalen en situaties

werden verteld. Veel familieleden zijn in de oorlog overleden en de enkelen die de oorlog hebben overleefd, moesten met deze leegte leven. Maar zij konden veel verhalen vertellen over de oorlogse omstandigheden. Deze verhalen zijn van grote betekenis geweest voor het samenstellen van het boek *mijn moeder het bonuskind* met het levensverhaal van de moeder van de spreker Jolanda van Rij.

Het kadaster

Lezing door Tonnie Peters op 13 maart 2024. Gerrie Overweel doet verslag.

De heer Tonnie Peters – beheerder van het kadasterbedrijfsmuseum in Arnhem – vertelde over het kadaster.

Wat is het doel van en het ontstaan van het kadaster?

Het Kadaster registreert sinds 1832 alle zakelijke rechten op onroerend goed. Alle wijzigingen in percelen, rechten en recht-hebbenden zijn al die jaren vastgelegd. Hiermee biedt het Kadaster een schat aan (historische) informatie.

Het kadaster ontvangt gegevens van de gemeenten over bv. de WOZ.

Wat ontvangt en registreert het kadaster?

Over bv. het perceel, de rechthebbende, recht, koopsom, hypotheekgegevens, WOZ. De gegevens komen van notarissen, gemeenten, provincies e.d.

Iedereen mag de gegevens opvragen, het is kosteloos als het over je eigen gegevens gaat. Andere gegevens zijn tegen betaling. Het is openbaar omdat je zelf kunt zien welke rechten er op een perceel bestaan.

Het ontstaan van het kadaster.

Onder Karel V was er al een (beperkte) registratie van eigendommen, in latere eeuwen werden wijzigingen bijgehouden en aangegeven door de eigenaar.

In 1811 heeft Lodewijk Napoleon de regels aangescherpt en begon men met metin-

gen. Eigenaar en perceel werden gekoppeld en in 1832 werd dit systeem officieel ingevoerd volgens de rijksdriehoeksmeting. Alle wijzigingen werden nauwkeurig vastgelegd.

Kadastrale kaarten geven de oppervlakte aan, topografische kaarten vertellen wat je ziet.

Op de website Archiefviewer tik je een adres in en klik je op het nummer. De pagina is ook te downloaden. Als de grond verdeeld wordt in kleinere delen komt er een ander nummer voor de kleinere stukken grond. Om met deze site te werken heb je veel voorstudie nodig. Het vergt veel tijd om hier goed mee te werken, maar heb je de juiste werkwijze onder de knie dan is er veel mooie informatie te vinden. De eenmalige aanschaf van het programma is ruim honderd euro en daarna betaalt men een gering bedrag per maand.

Het kadasterbedrijfsmuseum in Arnhem is een aanrader. Hier zijn naast oude meetinstrumenten ook oude registers te zien. Open op werkdagen. Hiermee biedt het Kadaster een schat aan (historische) informatie.

websites

Hisgis.nl
Archiefviewer.nl
beeldbankcultureelerfgoed.nl
Topotijdreis.nl
Pdok.nl

Excursie naar Museum Spakenburg op 26 april 2024

door Gerrie Overweel

We keken er naar uit om met leden van de NGV afdeling Amersfoort en omstreken op 26 april 2024 naar Museum Spakenburg te gaan.

Wat was het een mooi en zonnig welkom om 14.00 uur op de stoep aan de haven. Leuke gesprekken ontwikkelden zich en ondertussen liet ieder binnen de museumjaarkaart scannen. Al snel meldden de gidsen zich om de rondleiding te starten. Tijdens de rondleiding in twee groepen – er waren 19 gasten – hoorden en leerden we veel over het leven van de Bunschoters en de Spakenburgers. We zagen hoe hun cultuur was en de klederdracht die men gewoonlijk droeg. Twee heel verschillende dorpen waar ‘rijke’ mensen in Bunschoten leefden van de landbouw en men in Spakenburg niet veel verdiende in de visserij. Al lang geleden zijn de dorpen samengevoegd tot één gemeente. Kwamen hierdoor vroeger ook de twee grote voetbalclubs tot stand? Nee, dat dan weer niet. De ene club is lang geleden ontstaan

aan de oostkant van de haven, de andere aan de westkant van het water.

Na een uur was het tijd voor koffie/thee en Spakenburger koek. De pauze werd aangegrepen om namens de NGV afdeling Amersfoort en omstreken een geschenk aan te bieden aan het museum. De museummedewerkers kregen van Gerrie Overweel een antieke koperen set boetnaalden voor het museum. Een ‘hanger’ met negen verschillende maten boetnaalden. Boetnaalden werden gebruikt om (vis)netten te boeten of te herstellen. Het cadeau werd onder grote dank aangenomen en is later geregistreerd in het digitale collectiesysteem van het museum.

Tenslotte nam Wouter van Dijk, voorzitter van de historische kring van Bunschoten-Spakenburg, ons mee voor een wandeling rond de haven. Hij heeft ons ook weer veel mooie en interessante dingen verteld over het oude dorp, de woningen en de schepen in de haven.

Paleografie

Lezing door Leonard van Kessel op 15 mei 2024. Gerrie Overweel doet verslag.

De spreker is met genealogie al tientallen jaren actief en is langzamerhand in ‘oud schrift’ gespecialiseerd. Paleografie is het kunnen lezen en schrijven van eeuwenoude teksten. Ook moeten de begrippen en functies van die tijd bekend zijn.

Jean Mabillon (1632–1707) schreef in 1681 een boek met regels en afspraken. In onze tijd zijn de handschriften voor ons niet of moeilijk te lezen. Het vergt oefening, veel oefening.

Grote steden hadden een schrijfschool waar men cursussen schrijven gaf en waar

men het sierschrift, calligrafie, kon leren. De aanwezigen kregen uitgebreide informatie over de vele soorten letters die men gebruikte en de verschillende schrijfwijzen. Een aantal letters is in de loop van de geschiedenis heel erg veranderd. Veel voorbeelden van letters zijn via internet te vinden.

Suspensie, dit zijn afkortingen. Woorden die vaak voorkwamen werden afgekort. Het is dus goed om te weten welke afkortingen men gebruikte bijvoorbeeld Adriaansz. of gepres. is gepresenteerd.

Contractie, dit zijn woorden met afkortingen die in vroegere tijd veel gebruikt werden. Er zijn ook letters met een punt die herhaaldelijk voorkwamen, denk aan H. is huwelijk of J.D. is Jonge Dochter.

Weten dat men veel afkortingen gebruikte en de betekenis van afkortingen kennen is dus erg belangrijk om het oude schrift te kunnen lezen en begrijpen, anders komen er mogelijk vreemde vertalingen tevoorschijn.

Dit deel wordt afgesloten met een flink aantal oefeningen van woorden, jaartallen en aktes. Leuk en interessant voor de aanwezigen.

Transcriptie. Bij transcriptie hanteren we een aantal spelregels. Schrijf in de 'vertaling' dezelfde woorden op de regel als in de oorspronkelijke versie, de kantlijn aan-

houden van de tekst en nummer de regels.

Enkele handige websites hierbij:

- www.watstaatdaer.nl
- geneaknowhow.net (paleografie)
- rechtshistorie.nl/paleografie
- otto.vervaart/inleiding-paleografie
- familiekunde-brussel.be-paleografie

boeken:

- Paul Kempeneers, Oud schrift lezen, begrijpen en overzetten. Archieven van de polder Oud- en Nieuw Reijerwaard
- Willem Bogtman: het Nederlandse handschrift in 1600

Transcript:

- [website JacobBoerema.nl](http://website.JacobBoerema.nl)
- Transkribus.ai

Na twee leerzame uren sluit de heer Thijs van Veen de bijeenkomst met grote dank aan de spreker.

Amersfoort aangenaam

door Thijs van Veen

Driemaal per jaar ontvangt de gemeente Amersfoort nieuwe inwoners tijdens een bijeenkomst in de Joriskerk: Amersfoort Aangenaam.

Tijdens deze bijeenkomsten presenteren verschillende verenigingen zich, op het gebied van cultuur, sport, gezelligheid, of wat dan ook.

De verenigingen verschaffen informatie over hun activiteiten en de nieuwe inwoners kunnen een indruk krijgen van wat hun nieuwe woonplaats te bieden heeft.

Onze afdeling is hierbij ook altijd vertegenwoordigd en wij geven hiermee bekendheid aan het bestaan van een genealogische vereniging.

Bekendheid is een eerste stap om in contact te komen met de NGV. Op deze foto zien we Freja Schuitemaker bij onze stand op Amersfoort Aangenaam van zaterdag 10 februari 2024.

In memoriam Heimen Hooijer (1941–2023)

door Thijs van Veen

Op woensdag 20 december 2023 is ons vroegere afdelingsbestuurslid Heimen Hooijer overleden, op een leeftijd van 82 jaar. Heimen was van 16 april 2015 tot 4 juli 2017 lid van ons afdelingsbestuur, in de functie van algemeen bestuurslid.

Heimen was van vele genealogische markten thuis. Hij is niet alleen bestuurslid van onze afdeling geweest, maar ook voorzitter van de PRO-GEN Gebruikersgroep (2006-2012), secretaris van de Vereniging Veluwe Geslachten en als tweede penningmeester lid van het hoofdbestuur van de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging). In deze laatste functie was hij druk met een project om de kosten van het drukken van de afdelingstijdschriften te verla-

gen. De gedachte was dat de totale kosten aanmerkelijk verlaagd zouden kunnen worden als de bladen van alle afdelingen bij één centrale drukker, de drukker van Gens Nostra, gedrukt zouden worden. In het kader van dit project zijn ook onze afdelingsbladen 2016-1 en 2016-2 centraal gedrukt. De verwachting dat het goedkoper zou zijn, kwam helaas niet uit. Het project werd snel gestopt.

Heimen was directeur van het Burgemeester Van Randwijckhuis in Amersfoort, een zorginstelling. Zijn genealogische roots lagen in Garderen en omstreken. Hij is lid geweest van de Provinciale Staten van de provincie Utrecht (1995–2007) en voorzitter van de Seniorenraad Amersfoort. Ter gelegenheid van de viering van het 25-jarige jubileum van de Seniorenraad Amersfoort op 28 januari 2016 heeft voorzitter Heimen Hooijer een Lenaert Nicasiusspeld voor zijn jarenlange maatschappelijke inzet voor de Amersfoortse samenleving ontvangen.

Heimen was een zeer aimabele, humorvolle, deskundige en betrokken collega in ons afdelingsbestuur. Hij ruste in vrede.

Wij wensen zijn kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen veel sterkte.

De geschiedenis van Tromplaan 1 te Baarn

door Fred A. Wijsmuller

Aanleiding voor mijn onderzoek was de volgende passage in het artikel *Watervluchtelingen en natte voeten, ook in Baarn, een verhaal over de Watersnood van 1916* van Ed Vermeulen op de website van Groenegraf.nl: groenegraf.blogspot.nl/2016/04/watervluchtelingen-en-natte-voeten-ook.html

Geheel rechts ziet u het toen laatste huis van het oude Baarn, villa 'De Piraat', gebouwd in 1906 in opdracht van de heer J.F. 'John' Wijsmuller, grondlegger van het fameuze sleep- en bergingsbedrijf Bureau Wijsmuller. De villa bestaat nog steeds, maar het fraaie op deze foto nog zichtbare tuinhuis is verdwenen. Daarvoor de in 1903 gebouwde en inmiddels verdwenen Villa Huis ter Eem.

Villa De Piraat, Tromplaan 1. Foto: J. Haver/Kombuispraat

Uit een gesprek met Ed Vermeulen begreep ik dat hij deze foto en het bijbehorende onderschrift had verkregen via raadpleging van het fotoarchief en de lijst met namen van Villa's, Huizen en Gebouwen van de Historische Kring Baerne (HKB). Ik had mijn twijfels bij de inhoud van de tekst en besloot om een en ander uit te zoeken. Het resultaat van mijn zoektocht is vastgelegd in dit verhaal: *De Geschiedenis van Tromplaan 1 te Baarn.*

Dat mijn grootvader John werd genoemd lijkt mij een sterk verhaal. Jan lijkt mij meer voor de hand liggen. Hij ondertekende aktes en brieven met *Johs. F. Wijsmuller* (dus met de afkorting van Johannes). Zijn oudste zoon, die na WO2 naar de USA emigreerde, liet zich wel John noemen. Vanwege het Engelse taalgebied veranderde hij zijn achternaam in Wismuller. De bewering, dat mijn grootvader opdracht zou hebben gegeven voor de bouw van *De Piraat* blijkt op meerdere gronden niet correct. Bewijs voor deze stelling vond ik in de volgende bronnen:

1. Archief Eemland, Eemplein 73 te Amersfoort, met veel bronmateriaal van de gemeente Baarn
2. Het Utrechts Archief, Alexander Numankade 199 te Utrecht, met het archief van het Kadaster tot 1964
3. De Digitale Stamboom Den Haag op internet: denhaag.digitalestamboom.nl
4. Het Adresboek voor de gemeente Baarn 1917-1918
5. Pag. 7 van het Algemeen Handelsblad van 7-9-1917, gevonden op de website www.delpher.nl
6. De website Gooi- en Vechtstreek gooi-enevechtstreek.info/architect/epen.php
7. Beeldbank van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed met kadastrale gegevens van 1832.
8. De huidige kadastrale kaart van Nederland via de website van PDOK pdokviewer.pdok.nl/
9. De huwelijksakte van Jan en Lea Wijsmuller via de website www.wiewaswie.nl/
10. nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_burgemeesters_van_Baarn

Omdat het verkregen feitenmateriaal veel meer was dan noodzakelijk voor het weerleggen van bovengenoemde bewering, heb ik gekozen voor een wat ruimere opzet van dit artikel. Daarbij volg ik in chronologische volgorde de geschiedenis van Tromplaan 1 en die van haar bewoners.

Perceel B504 tussen de Baarnschen Dijk en de latere Heemskerklaan rond 1832

In de 19^e eeuw was het weidegebied tussen de Faas Eliaslaan en de Eem voor een aanzienlijk deel in handen van mr. Gerbrand Faas Elis. Het perceel 504 gaat een belangrijke rol spelen in de woningbouw aan de Tromplaan en de Van Galenlaan van rond de eeuwwisseling. Het is groot 6 bunder (hectare), 11 vierkante roede (are) en 50 vierkante el (centiare).

NO. PERCEEL	EIGENAREN & VRECHTEGEZELLEN				GROTE VAN PERCEEL	GROTE VAN GROND	GROTE VAN BOUW	GROTE VAN BOUW	BETRIJFING DER EIGENDOM											
	PERCEEL	PERCEEL	PERCEEL	PERCEEL					PERCEEL	PERCEEL	PERCEEL	PERCEEL	PERCEEL							
504	Gerbrand Faas Elis	Gerbrand Faas Elis	Gerbrand Faas Elis	Gerbrand Faas Elis	6 bunders 11 are 50 centiare															
505																				
506																				
507																				
508																				
509																				
510																				
511																				
512																				
513																				
514																				
515																				
516																				
517																				
518																				
519																				
520																				
521																				
522																				
523																				
524																				
525																				
526																				
527																				
528																				
529																				
530																				

Legger met kadastrale gegevens van percelen in eigendom van mr. Gerbrand Faas Elias (1784–1864)

In 1882 hebben de nazaten van burgemeester Jacob Cornelis Gijsbert Carel Laan (van de Laanstraat) aanzienlijk grondbezit in de gemeente Baarn, maar hun perceel B1

moet eerder gezocht worden op de plaats waar tegenwoordig het woonwarenhuis Nijhof is gesitueerd.

In chronologische volgorde kunnen we het volgende concluderen:

1. Op 3 november 1906 verkoopt de N.V. "Maatschappij tot Exploitatie van onroerende goederen Baarn", gevestigd te Rotterdam, ten overstaan van notaris Franciscus Pen het perceel B7707 groot 17 aren 24 centiare voor een prijs van f 5.172,- aan de heer Theodoor Philip Vethake, makelaar wonende te Baarn.

2. In de lijst met ontwerpen van de architect J.C. van Epen staat het landhuis aan de Tromplaan 1 te Baarn geregistreerd in het jaar 1907. De herinneringssteen (rechts van de voordeur) zal dus in het najaar van 1906 gelegd zijn. Op de Kadastrale kaart van heden staat de Tromplaan 1 vermeld onder Sectie M Perceelnummer 1. In 1911 werd een stuk aangrenzende tuingrond aangekocht en stond deze woning bekend onder de kadastrale B-nummers 7707 en 7981.

3. In de gemeente Baarn treden op 24 juni 1909 Johannes Franciscus Wijsmuller, wonende te Amsterdam, en Lea Rodrigues Pereira, wonende te Baarn, in het huwelijk. Volgens de huwelijksakte is één van de getuigen de heer Johannes Hendricus Wijsmuller, oud 53 jaren, van beroep kunstschilder, wonende te Amsterdam, neef van de bruidegom. Deze persoon kan ik niet thuis brengen. Zeer waarschijnlijk is dit de bekende kunstschilder Jan Hillebrand Wijsmuller, geboren op 13 februari 1855.

4. Volgens de gezinskaart van zijn vader Daniël Hendrik Wijsmuller vertrekt Johannes Franciscus op 1 december 1909 vanuit Amsterdam naar het adres hoek Tromplaan en de Van Galenlaan te Baarn. Op de oude Baarnse gezinskaart van vóór 1910 en de geboorteaktes van de 2 oudste zonen staat als

adres vermeld Wijk L nummer 121. Blijkens de geboorteakte van Lea Christina Charlotte in 1914 is dit het adres Van Galenlaan 3. Op de gezinskaart staat het gezin ook op Hoofdstraat 20 (het adres van zijn schoonmoeder) geregistreerd. Schoonvader Aron was al op 7 augustus 1894 overleden. Mogelijk zat grootvader Jan toen vaak op zee.

5. Op 1 augustus 1911 koopt de heer Th.P. Vethake perceel B7981, zijnde aangrenzende tuingrond, 5 are 17 centiaren.

6. Op 11 februari 1915 vertrekt het gezin Wijsmuller naar de Juliana van Stolberglaan 103 te Den Haag.

7. In het telefoonboek van Baarn in 1915 staat onder nummer 241 vermeld: Wijsmuller, Bur., Sleepen, Uitrusten en uitbrengen v. schepen, villa "Salatiga", Hoofdstraat 20. Dit is dus ook het woonadres van de ouders van Lea, namelijk Aron Rodrigues Pereira (overleden) en Charlotta Christina Berendina Stas.

8. J.F. Wijsmuller (nog steeds wonende te Den Haag) koopt op 4 oktober 1917 via een veiling gehouden door notaris F.P.E. van Ditzhuijzen in hotel Central aan het Brinkplein te Baarn, van makelaar Th.P. Vethake perceel een, het landhuis genaamd Overdijk met tuinkoepel en schuur, groot 22 aren en 41 centiaren, voor de prijs van f 18.000,-.

9. In het Adresboek van Baarn 1917-1918 staat de heer A.M.F.L. Povel (industrieel) genoemd als bewoner (huurder) van Tromplaan 1 Baarn. Hij is lid van de Povel-familie, die het bekende warenhuis *De winkel van Sinkel* in Utrecht exploiteerde. Makelaar Th.P. Vethake woont volgens dit adresboek op de Kampstraat 7 te Baarn.

Baarn.

Publieke Verkoopng.

De Notarissen F. P. E. VAN DITZHUIJZEN en Jhr. B. J. DE GEER, te Baarn, zullen op **Woensdag 4 October 1917**, des avonds te 8 uur in het Hotel „Central” te Baarn **publiek verkoopen**:

No. 1. Het goed onderhouden en onder architectuur gebouwde zeer riant en landelijk vrij gelegen

Landhuis gen. „Overdijk”

met grooten fraaien tuin, koepel en schuur, gelegen te Baarn aan de Tromplaan No. 1 hoek Baarnsche dijk nabij de rivier „De Eem”, ter grootte van **22 Aren 41 Centiaren**.

Het logeable ingerichte Heerenhuis bevat: 9 kamers, badk., keuken, bijkeuken, kelder, gr. zolder en 2 dienstbodenkamers.

No. 2. Een **perceel Bouwterrein** (Bosch) zeer gunstig gelegen naast voornoemd perceel aan de Tromplaan, ter grootte van **17 Aren 60 Centiaren**.

No. 3. Een **perceel Bouwterrein** (Bosch) dito gelegen naast voornoemd perceel ter grootte van **12 Aren 85 Centiaren**.

No. 4. Een **perceel Bouwterrein** (Bosch) dito gelegen naast voornoemd perceel, ter grootte van **56 Aren 85 Centiaren**.

De perceelen worden eerst ieder atzonderlijk geveild en daarna in verschillende combinaties in slag gelegd, ter gezamenlijke grootte van:

1 Kectare 9 Aren 70 Centiaren.

Bezichtiging Dinsdags en Donderdags en op den verkoopdag telkens van 2 tot 4 uur.

Nadere inlichtingen te bekomen bij bovengenoemde Notarissen en bij den Heer Th. P. VETHAKE, Brinkplein No. 10 te Baarn.

Bot(t)erstraat, ook wel het Alendorpsteegje genoemd. De huidige naam is Alendorpstraat.

Utrecht, Mariaplaza met Mariakerk 1756, cat. nr. 31137, collectie HUA

Petronella Luitjens Post

Wie Petronella Post precies was heb ik niet kunnen achterhalen. Haar doop is niet te vinden, ook niet buiten Franeker. Zij zou een dochter kunnen zijn van Luitjten Romkes. Deze liet 6-1-1705 een kind dopen met de naam Pyttie (Pietje). De moeder werd niet vermeld. Luitjten Romkes, geboren te St. Annaparochie en wonende in noord-Franeker, trouwde te Franeker 21-12-1695 met Geeske Jans Meijer, wonende te Franeker. Hij was in 1695 bleekersgesel, later (tenminste vanaf 1701) schoenlapper. Hij liet tussen 1696 en 1718 negen kinderen dopen. Eén daarvan, Cornelis, was in 1734, en misschien al eerder, letterzetter van beroep. Dat zou een connectie kunnen zijn met de familie Schotanus. Claas Schotanus, de vader van Seerp, was boekdrukker op de Koornmarkt, evenals Seerp toen hij nog in Franeker woonde.

Luitjten Romkes noch zijn acht andere kinderen voeren echter de achternaam Post. Deze naam kan misschien duiden op de plek waar hun woning stond: aan de overkant van een sloot. In Friese straat- en plaatsnamen kan post namelijk betekenen: een plank over een sloot. Dit is echter maar een veronder-

stelling; hun adres is mij niet bekend. Petronella Post komt in de Utrechtse DTB voor met de namen: Pietermella Luitjtes, Pieter-tje Luitjtes, Piternel de Meijer, Pietertje Lutjes, Pietermella Post, Petronella Post, Pitronella Post. De naam 'De Meijer' zou kunnen verwijzen naar de naam van haar moeder: Geeske Jans Meijer.

Claas Seerps Schotanus

Claas Seerps (zich later noemende Schotanus) werd in Franeker geboren en zijn vader, Seerp Clasen, liet hem daar op 31-1-1684 NH dopen. De moeder wordt in het doopregister niet vermeld, maar waarschijnlijk was dat Antie Jelles, huisvrouw van Seerp Claases, die in april 1687 als lidmaat op belijdenis werd aangenomen in de NH kerk. Seerp Clasen, geboren te Warga, werd 26-6-1682 ingeschreven in het burgerboek van Franeker.

Op 6-2-1707 trouwde in Franeker Claas Seerps, letterzettersgezelschap, met Peerkjen Fetjes. In maart 1708 werden Claas Serps en Perkjen Fetjes, egteluden, als lidmaten op belijdenis aangenomen in de NH kerk van Franeker. Zij kregen drie kinderen die in Franeker werden gedoopt: 3-11-1707 Antie, 7-10-1708 Antie, en 12-7-1711 Seerp. De meisjes zijn vermoedelijk jong gestorven.

Seerp was pas twee jaar toen 21-9-1713 zijn moeder overleed, maar kreeg al gauw een stiefmoeder: Marya Groenewolt. Zij kwam uit Harlingen, waar zij 29-7-1714 trouwde met Claas Seerps (die inmiddels Schotanus werd genoemd). Dit huwelijk bleef kinderloos. Marya werd in 1715 lidmaat van de NH kerk in Franeker, op attestatie van Harlingen. In juni 1720 wordt in het lidmatenregister vermeld: Op de Koornmarkt Claas Schotanus, drukker, en Marijke Groenewolt.

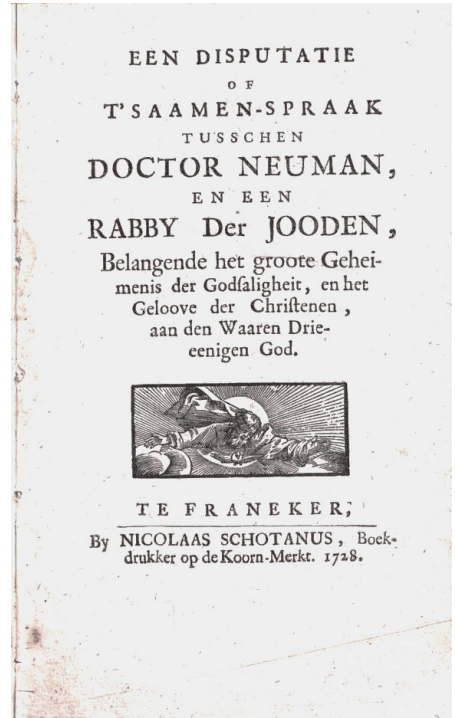
Boekdrukker. Bron: *geneaknowhow.net*, *Het Verleden in Beeld*, verzameling Jan en Caspar Luyken

Claas Schotanus zal zijn vak goed hebben verstaan. Hij was weliswaar geen academiedrukker (daarvoor was een universitaire opleiding vereist, die hij waarschijnlijk niet had), maar hij wordt wel genoemd als substituut-drukker van François Halma, die van 1701–1717 academiedrukker te Franeker was (Willem Boele Sophius Boeles: ‘Frieslands Hoogeschool en het Rijks Athenaeum te Franeker, uitg. 1878, hoofdstuk C.: De Academiedrukker’, pag. 315). Er zijn via Delfher nog boeken te vinden die door Claas /Nicolaas Schotanus, boekdrukker op de Koornmarkt, werden uitgegeven:

Gedigten van Jan Gerard van de Poll, 1716.
Een comedische samenspraak tusschen den pretendent en zijne aanhangers, 1716.
Een disputatione of t’saamenspraak tusschen Doctor Neuman en een Rabby der Jooden, 1728.

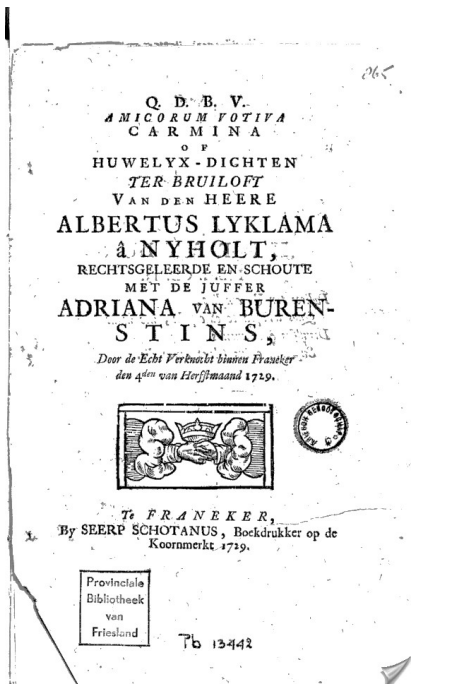
Het laatste boekje is gedeeltelijk in het Hebreeuws gedrukt, en komt in 1951 ter sprake in twee artikelen in het Nieuw Israëlitisch Weekblad (H. Beem: ‘Hartog Leuwy, “gewesene rabbi der Jooden te Leeuwarden”, 28-9-1951, 26-10-1951). Deze artikelen gaan over assimilatie van

Nederlandse Joden en bekering van Joden tot het Christendom, met name vóór 1795. Dit boek was kennelijk zo interessant dat het in 1951 nog gelezen werd. En het bewijst dat Claas Schotanus zich niet beperkte tot het drukken van Nederlandse teksten.

Nicolaas Schotanus, boek 1728. Bron: *Delfher*, *google books*

Volgens het NH lidmatenboek van Franeker is Claas Schotanus 11-6-1728 overleden. Hij werd maar 44 jaar oud. Het lijkt erop dat Seerp Schotanus, al was hij toen nog geen 17 jaar, de zaak van zijn vader voortzette. Van hem is echter maar één boekje te vinden, uitgegeven in 1729: ‘Carmina of huwelyx-dichten ter bruiloft van Albertus Lyklama à Nyholt met Adriana van Burenstins, door den echt verknocht binnen Franeker’. Dit boekje bevat ook Latijnse teksten.

Seerp Schotanus, boek 1729. Bron: Delpher, google books

Niet lang daarna, 30-4-1730, trouwde Seerp met Petronella. De bruidegom was 18 jaar, de bruid (mogelijk) zes jaar ouder. Waarna ze naar Utrecht vertrokken.

Seerp Clases Schotanus

Wat zou de reden zijn geweest van hun verhuizing naar Utrecht, en welk beroep zou Seerp Schotanus daar hebben uitgeoefend? Waarschijnlijk was hij geen boekdrukker; daarvoor zou hij lid moeten zijn van het boekdrukkersgilde. Hij komt niet voor in het boek van nieuw ingekomen burgers van Utrecht, dus kon hij geen lid zijn van een Gilde. Misschien was hij drukkersknecht of letterzetter. Ook zou hij een baan als klerk gehad kunnen hebben. Aan twee van hem gevonden handtekeningen is te zien dat hij een geschoold handschrift had.

Seerp Schotanus
Schotanus De Vries

Handtekeningen Seerp Schotanus

Maar het is best mogelijk dat hij op een heel andere manier de kost verdiende. Wat voor werk hij ook deed, rijk is hij er niet van geworden. Aan de grootte van zijn gezin kan dat niet hebben gelegen. Hoewel hij tussen 1733 en 1749 vader werd van negen kinderen, bleef zijn gezin klein. De meeste babies stierven binnen de vier maanden. Deze kinderen werden in het begraafboek niet bij naam genoemd; er was steeds slechts sprake van 'een kind van Seerp Schotanus'. Maar waarschijnlijk waren Nicolaas, Johannes, en in elk geval Hendrik nog in leven toen hun vader in 1759 overleed. In het begraafboek staat vermeld: 'Nagelaten betrekkingen: zijn vrouw en mondige kinderen', meervoud dus. Alleen van zoon Hendrik zijn echter gegevens van latere datum te vinden, van de andere kinderen ontbreekt ieder spoor, evenals van hun moeder Petronella Post trouwens.

In een poging om meer informatie over Seerp te vinden doorzocht ik het online notariaat van Het Utrechts Archief en vond daar tot mijn verbazing een akte uit 1756 betreffende huwelijksvoorwaarden van Seerp Schotanus, gedissolveerde man van Pitronella Post, en Johanna Mennekes, gedissolveerde vrouw van Pieter van Tienen. Seerp was dus inmiddels van Petronella gescheiden. Echtscheidingen kwamen in die tijd niet zo vaak voor, en er moest een geldige reden voor zijn. De meest voorkomende redenen waren overspel en kwaadwillige verlaten. Welke reden zou hier van toepassing zijn? Was Seerp vreemd gegaan met zijn buurvrouw Johanna, of had Petronella haar man in de steek gelaten? Hoewel er in

het Utrechtse oudrechterlijk archief verzoeken tot echtscheiding bewaard zijn gebleven, heb ik tot nu toe over de desbetreffende echtscheidingen helaas niets kunnen vinden.

In de eerdergenoemde notariële akte verklaart de aanstaande bruidegom geen bezittingen te hebben, afgezien van wat meubeltjes, die echter niet meer waard zijn dan de schulden die hij heeft. De aanstaande bruid schijnt er financieel heel wat beter aan toe te zijn, maar haar bezittingen en erfenissen zullen niet vallen onder gemeenschap van goederen.

Seerp Schotanus en Johanna Mennekes trouwden 28-4-1756 in de Domkerk. Seerp Schotanus is drie jaar later op 48-jarige leeftijd overleden en werd 15-9-1759 begraven in de Weeskerk.

Johanna Mennekes

Wie was zij, die tweede vrouw van Seerp Schotanus? Johanna werd 7-6-1722 NG gedoopt in de Catharijnekerk in Utrecht. Haar ouders waren Huijbert Mennekes en Jacomina van Selm. Johanna Mennekes trouwde 20-12-1747 met Pieter van Thienen, weduwnaar van Catrina Hesse/Catharina van Hessel. Hij was soldaat in het regiment van kolonel Croyé. Op 12-11-1748 werd een kind begraven van Pieter van Thienen in 't Alendorpsteegje aan de Marieplaats. De naam van de moeder wordt niet vermeld, maar dat moet wel Johanna Mennekes zijn geweest, want volgens het begraafboek liet Catharina van Hessel geen kinderen na. De doop van dit kind is echter onvindbaar; misschien is het levenloos geboren of ongedoopt gestorven. Johanna is haar verdere leven kinderloos gebleven.

Na de scheiding van Pieter van Thienen trad zij in het huwelijk met Seerp Schotanus. Maar vóór die tijd verzorgde zij de zieke Daniel Keth en deed zij zijn huishouden, waarvoor zij door hem werd beloond met een legaat. Zij erfde 600 Carolyguldens, een custingbrief van 400 gulden, en een 'camere' en grond aan de westzijde van het blinde steegje bij de Marieplaats, tot zijn dood de

woning van Daniel Keth. Ook de inboedel van dit huisje werd haar eigendom toen Daniel Keth in januari 1750 overleed. Het codicil waarin een en ander werd vastgelegd werd mede-ondertekend door twee getuigen. Eén daarvan was Schotanus de Vries, en hoewel hij hier een andere naam gebruikt, kan het bijna niet anders of dit is dezelfde persoon als Seerp Schotanus. Vergelijking van de twee handtekeningen laat hetzelfde handschrift zien.

In tegenstelling tot Seerp Schotanus was Johanna Mennekes dus niet geheel onbemiddeld, maar aangezien er geen gemeenschap van goederen was, zal dat niet de reden zijn geweest waarom hij met haar trouwde.

Haar derde echtgenoot was Wilhelmus (Willem) de Graaff. Johanna Mennekes was inmiddels 37 jaar, de bruidegom negen jaar jonger. Hun huwelijk werd 6-3-1760 in de Jacobikerk gesloten en zou bijna 40 jaar duren.

In 1768 kochten zij een huis met grond aan de noordzijde van de Viesteeg. In 1790 verkochten zij het huisje in het Alendorpsteegje. Johanna Mennekes is in de Lange Viesteeg overleden en werd 8-11-1799 begraven in de Jacobikerk.

En Willem de Graaff? Hij trouwde twee maanden later, op 7-1-1800 met Johanna Severijn, de weduwe van Hendrik Schotanus. Zij was de moeder van Johanna Schotanus, met wie dit verhaal begon: de eerste Schotanus in deze kwartierstaat. En hieruit blijkt weer eens dat huwelijkspartners meestal gezocht en gevonden werden in de nabije omgeving.

Bronnen

wiewaswie.nl, Het Utrechts Archief: DTB Utrecht
hetutrechtsarchief.nl, notariële akten
tresoar.nl: DTBL Franeker
delpher.nl, kranten
delpher.nl, google books
Riemer Reinsma: *Namen op de kaart*

Cursus genealogie voor beginners in Apeldoorn

De NGV-Academie organiseert in Apeldoorn een cursus genealogie voor beginners. Doelgroep: beginners en diegenen die al eens gestart zijn, maar het onderzoek weer willen oppakken.

Programma

1. De start van het onderzoek
2. Gebruik Burgerlijke Stand en Bevolkingsregisters
3. Gebruik Doop-, Trouw- en Begraafregisters en Lidmatenregisters
4. Zoeken op internet
5. Gebruik GensDataPro
6. Heraldiek, Oud Schrift en topics cursisten

Docenten: Gerrie Overweel (1+6), Piet Peeters (2), Guus van Gameren (3), Jan Ritsema van Eck (4) en Jacqueline Hofland-Poot (5).

Waar: “De Drie Ranken”, Eglantierlaan 202, Apeldoorn

Start: maandag 16 september 2024

Duur: 6 maandagmiddagen 14.00-16.00 uur, m.u.v 14 oktober dan 13.30-15.30 uur

Kosten: € 30,00 voor leden en € 70,00 voor niet-leden

Aanmelding kan nog via academie@ngv.nl. De cursus is open voor leden en niet-leden. Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar!

Genealogiecursus

Bij voldoende belangstelling zijn er dit najaar of het voorjaar van 2025 cursussen Stamboomonderzoek in Veenendaal, Maarn en Odijk. Elke cursus bestaat uit drie les-

sen en een bezoek aan het gemeentearchief. Voor verdere bijzonderheden en aanmelding zie: bibliotheekveenendaal.nl, maarnwijzer.nl, cursusprojectbunnik.nl.

Voorouderspreekuur

Onze afdeling Amersfoort en omstreken organiseert een maandelijks voorouderspreekuur. Op de tweede vrijdag van de maand, van 13.00 uur tot 15.00 uur. Op vrijdag 13 september in Amersfoort. En hierna op vrijdag 11 oktober, vrijdag 8 november en vrijdag 13 december. Telkens van 13.00 uur tot 15.00 uur. Onze nieuwe locatie is Tjaps, Leeghwater 5, 3825 MR Amersfoort. Dit is in de wijk Vathorst, nabij het Icoon en de bibliotheek van Vathorst. Nabij rotonde 8. En dichtbij NS-station Amersfoort Vathorst. Zie tjapspub.nl.

Dit voorouderspreekuur is bestemd voor u:

- als u wilt beginnen met stamboomonderzoek naar uw voorouders en niet weet hoe en waar te beginnen (hoe pak ik het aan?),

- als u al bent begonnen en u bent vastgelopen in het onderzoek,
- als u vragen heeft over stamboomonderzoek, bronnen, archieven en webadressen,
- als u vragen heeft over een genealogieprogramma (software) of over het ordenen van uw gegevens en materiaal.

Telkens zullen twee vrijwilligers aanwezig zijn om u te helpen.

Wij denken eraan om dit voorouderspreekuur ook elders in het gebied van onze afdeling te organiseren. Daarvoor hebben we een locatie nodig, zo mogelijk zonder kosten voor zaalhuur. Kunt u ons een dergelijke locatie aanbevelen, dan horen wij dat graag van u. Graag een e-mail naar penningmeester-aft@ngv.nl.

Het hoofdbestuur van de NGV wil in Bunnik meer activiteiten organiseren in het vernieuwde NGV-gebouw. De open dag in juli is een groot succes geweest.

Een van de activiteiten die men wil opzetten is een voorouderspreekuur / helpdesk, waar men met vragen kan komen.

De eerste drie data zijn nu bekend. Die

vallen op de tweede zaterdag van de maand, omdat dan ook het verenigingscentrum in Bunnik open is:

zaterdag 19 oktober 14-16 uur (derde zaterdag omdat zaterdag 12 oktober de NGV-dag in Groningen is)

zaterdag 9 november 14-16 uur

zaterdag 14 december 14-16 uur

Boekbesprekingen

door Willem van Maren

Casper A. van Burik e.a. (red.),

De bronnen, de mensen, het land.

Hilversum 2024, €39

Dit boek is een bundel met zeventien auteurs. Het is geschreven als liber amicorum voor Kees van Schaik naar aanleiding van zijn 75e verjaardag. Van Schaik staat in de historische en genealogische wereld bekend als een gedegen onderzoeker van het Kromme Rijngebied en omstreken. Bovendien is hij altijd bereid zijn gegevens en vondsten te delen met andere (serieuze) speurders. Veel genealogen zijn door hem op weg geholpen bij lastige puzzels. Hij heeft regelmatig gepubliceerd, zowel boeken als tijdschriftartikelen. Het boek telt meer dan 500 pagina's en heeft veel illustraties. De artikelen zijn uiteenlopend van karakter en een aantal richt zich speciaal op een genealogisch onderwerp. Drie hiervan hebben betrekking op families die afkomstig zijn uit of lang gewoond hebben in de regio van NGV-Amersfoort en deze worden hier kort besproken.

Het hoofdstuk van Marcel F.S. Kemp heeft als titel: "Een goede Rijk en een ware Jacob – bijdrage aan de oorsprong van enkele geslachten Van Blootenburg, (De) Cruijff en Van Rossum". De Van Rossums komen uit Asch in de Betuwe. Er zijn verschillende families (De) Cruijff (met ver-

schillende schrijfwijzen) die soms moeilijk zijn te onderscheiden. Heel anders is dit met de Blotenburgs. Zij hebben allemaal dezelfde stamvader. Over de eerste generaties is al vaak geschreven (en ook wel gespeculeerd). Het is een mooi artikel; de samenvatting van veel onderzoek door verschillende auteurs, soms al lang geleden, waarbij ook ingegaan wordt op de heraldiek.

"Waar woonde de Doornse smedenfamilie Van Schaik tot 1817" is het onderwerp dat Herman Postema heeft onderzocht. Bij zijn onderzoek heeft hij met name gebruik gemaakt van de kadastergegevens uit 1832. Postema beantwoordt de vraag en geeft ook een stamreeks van deze familie Van Schaik (er zijn meerdere families met deze familienaam) vanaf het midden van de zeventiende eeuw tot het einde van de achttiende eeuw. Het is een goed voorbeeld van een familiegeschiedenis.

Uitgebreid is de bijdrage van Egbert Wolleswinkel met als titel "Boeren op de klei of in het zand. De relatie tussen de geslachten De Cruijff van Langelaar en Florissen van Langelaar". De auteur heeft voor dit stuk zeer omvangrijk archiefonderzoek verricht. De achtergrond van het artikel is de boerderij Langelaar in de zuidwestpunt van de gemeente Barneveld, niet ver van Scherpenzeel. Langelaar was een Gelders

~"De Langelaar" in 1731~

~G. van den Hoff '94~

leengoed en dankzij de leenregisters zijn de bezitters van het leengoed over een lange tijd goed te volgen. Bij de boerderij heeft vroeger een kasteeltje gestaan dat in de negentiende eeuw is afgebroken. In de archivalia van Amersfoort, Amerongen, Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg komen veel Van Langelaars voor en de vraag is wat hun relatie is geweest met de Barneveldse boerderij. De eerste Van Langelaar zou omstreeks 1397 geboren zijn maar staat vermeld als Van Dashorst naar zijn bezit in Renswoude. De volgende generaties zijn ook eigenaar van Dashorst maar noemen zich Van Langelaar. Ondanks alle inspanning is het niet gelukt om de familie met het leengoed in verbinding te brengen. Het wapen van de familie suggereert wel dat ze uit deze regio stamt. De stamreeks in dit boek telt zes generaties.

In 1516 wordt Hendrick Florissoon van der Erve beleend met Langelaar. Zijn nageslacht noemt zich Florissen van Langelaar, later alleen van Langelaar en nog later Van Langeren. Opvallend is dat een kleindochter

ter van Hendrik in of iets vóór 1580 trouwt met een Van Langelaar uit de andere familie. Een latere Van Langeler was cartograaf en is beroemd geworden als eerste uitgever van een gedrukte kaart van de maan. Woleswinkel vermeldt niet dat om deze reden later de krater Langrenus op de maan naar deze Van Langeren is vernoemd. Zo vinden we dus op de maan een verwijzing naar een Barneveldse boerderij (die in de negentiende eeuw eigendom was van een van mijn betovergrootvaders).

Ar Stramrood,
Het middeleeuwse riddergeslacht van Seijst.

Bilthoven 2023, €25

*Het boek is verkrijgbaar via de schrijver:
 ar.stramrood@gmail.com.*

Ar Stramrood ontdekte dat er nog nooit goed onderzoek was gedaan naar het riddersmatige geslacht van Zeist en besloot hier iets aan te doen, met als resultaat een mooi uitgegeven boek met veel illustraties. De oudst bekende Zeistenaar is Godefrido de

Zeist die in 1165 wordt vermeld. Zijn kleindochter of achterkleindochter Petronella is het bekendste lid van het geslacht Van Zeist doordat zij als priorin van het Vrouwenklooster in De Bilt (gekozen in 1279) een langdurig conflict had met de Sint-Laurens abdij in Oostbroek.

Het boek behandelt voornamelijk de periode 1100–1500. Er zijn veel personen gevonden met de naam Van Zeist maar hun onderlinge relatie was niet altijd met voldoende zekerheid te achterhalen. De auteur is niet in de bekende genealogische val getrappt om al die personen aan elkaar te koppelen. Interessant is zijn ontdekking dat een erfdochter Van Zeist gehuwd was met een Borre Van Amerongen. De kinderen uit dit huwelijk hebben de familienaam van Zeist

aangenomen maar bleven het wapen van de Borre van Amerongens voeren. Veel aandacht heeft Stramrood gegeven aan de heraldiek van het geslacht Van Zeist en van families die mogelijk verwant waren.

Bij het onderzoek is bijna alleen maar gebruik gemaakt van literatuur, gedrukte bronnen en websites. Jammer genoeg zijn veel verwijzingen onvolledig. Ook bevat de tekst nogal wat fouten en onjuiste interpretaties. Positief is dat er in dit werk veel leden van het oude geslacht Van Zeist bijeen zijn gebracht en dat hun verwantschap met de nodige voorzichtigheid is geïnterpreteerd. In het boek staan enkele stamreeksen en heel prettig is ook de losbladige leeswijzer met een stamboomschema.

Stel je voor

Mijn naam is **Jan Baerends**, gepensionerd.

Wat was de aanleiding om met genealogie te beginnen?

Ik ontving in de tachtiger jaren van de vorige eeuw van de vrouw van een overleden (ver) familielid de genealogie van onze familie, voor zover door hem uitgezocht. Dit heb ik tot mijn pensionering laten liggen en heb dit toen zoetjes aan opgepakt.

Wanneer bent u met genealogie begonnen?

2018 (eerst alleen in de wintermaanden)

Welke namen onderzoekt u en uit welke regio?

De familie Baerends, een van oudsher Arnhemse boerenfamilie aan de Velperweg.

Welk computergenealogieprogramma gebruikt u om uw gegevens bij te houden?

Excel en Reunion.

Hoever bent u gevorderd met het onderzoek?

Onze tak tot en met mijn generatie uit-

gezocht. In totaal 7 generaties.

Welke problemen ondervindt u bij uw onderzoek?

Archief Arnhem gedeeltelijk verwoest in WOII.

Welk doel streeft u na?

Ik ben nu in de fase van het schrijven van een boek (uitsluitend t.b.v. geïnteresseerde familieleden).

Wat is uw grootste, onverwachte of leukste vondst tot nu toe?

Dat mijn overgrootvader op een veiling het Munckhuijzer Tiendrecht heeft gekocht. En dat mijn opa raadslid en heemraad was.

Over welke onderwerpen op genealogisch gebied zou u meer willen weten?

Ik vind eigenlijk alles wel interessant.

Wat gaf de doorslag lid te worden van de NGV en/of onze afdeling?

Via uw secretaris mevrouw Overweel heb ik een lezing bijgewoond over het Kadaster.

Inhoudsopgave

Van de redactie	21
Colofon	21
Lezingen & Activiteiten	22
Van uw vice-voorzitter	24
Het transport van mijn grootouders naar Sobibor	24
Het kadaster	25
Excursie naar Museum Spakenburg op 26 april 2024	26
Paleografie	26
Amersfoort aangenaam	27
In memoriam Heimen Hooijer (1941–2023)	28
De geschiedenis van Tromplaan 1 te Baarn	29
Friezen in de familie	32
Cursus genealogie voor beginners in Apeldoorn	37
Genealogiecursus	37
Voorouderspreekuur	37
Informatiecentrum Bunnik	38
Boekbesprekingen	38
Stel je voor	40

